

Täysistunto

Torstai 16.3.2017 klo 16.00—19.58

2.2. Suullinen kysymys varhaiskasvatuksen säästöjen kohdistamisesta (Outi Alanko-Kahiluoto vihr)

Suullinen kysymys SKT 28/2017 vp

Suullinen kyselytunti

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Siirrymme seuraavaan kysymykseen: edustaja Alanko-Kahiluoto.

Keskustelu

16.22 **Outi Alanko-Kahiluoto vihr:** Arvoisa puhemies! Hallituksen koulutusleikkuri on osunut kipeästi myös varhaiskasvatukseen. Oppositioista olemme onneksi saaneet hallituksen perumaan joitain huonoista päätöksistään. Viimeksi hallitus vetäytyi esikoululaisten varhaiskasvatuksen leikkauksista sen jälkeen, kun olin nostanut asian esiin kirjallisella kysymyksellä, ja viikko sitten keskustelimme näistä suunnitelmista täällä suullisella kyselytunnilla.

Varhaiskasvatuksen korvaaminen osittain kerhotoiminnalla olisi tarkoittanut varhaiskasvatuksen laadun romuttamista. Pahimmillaan eskarilaisen päivä olisi särkynyt kolmeen osaan: aamulla lapsi olisi ollut kerhossa, sen jälkeen esiopetuksessa ja iltapäivällä taas kerhossa. Tämä olisi heikentänyt varhaiskasvatustavan tavoitteiden toteutumista, ja on erittäin hyvä, että hallitus vetäytyi tästä suunnitelmasta.

Huoleni koskee kuitenkin sitä, onko 25 miljoonan euron säästötavoite varhaiskasvatukseen [Puhemies koputtaa] edelleen voimassa. Juuri kuulumme, kun pääministeri sanoi, ettei ammatillisen koulutuksen säästöistä aiota luopua. Eli kysynkin: mihin aiotte kohdistaa nämä varhaiskasvatukseen aiottu 25 miljoonan euron leikkaukset?

16.24 **Opetus- ja kulttuuriministeri Sanni Grahn-Laasonen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun tehdään lainsäädäntöä, ainoastaan sellaiset ratkaisut ovat mahdollisia, joissa lasten turvallisuus voidaan taata. Samoin sellaistakaan mallia ei voi rakentua, missä lasta pompotellaan paikasta toiseen monta kertaa päivän aikana. [Susanna Huovinen: Näin se on!] Se ei ole mahdollista. [Susanna Huovinen: Ei ole!] Tältä osin haluan tämän huolen kyllä täältä salista hälventää: tämän tyyppisiä ratkaisuja ei ole suunnitteilla.

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Pyydän nyt niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä, ilmoittautumaan painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan.

16.24 **Outi Alanko-Kahiluoto vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kuulimme jälleen kerran, että opetusministeri kieltäytyy vastaamasta hänelle suoraan esitettyyn

Pöytäkirjan asiakohta PTK 24/2017 vp

kysymykseen. On aivan selvää, että ette voi toteuttaa sellaisia esityksiä, jotka tuhoavat varhaiskasvatuksen laadun ja tavoitteet, mutta ette vastannut siihen kysymykseen, jonka teille suoraan esitin: Mihin aiotte kohdistaa nämä 25 miljoonan euron säästöt, jotka edelleen ilmeisesti aiotte pitää voimassa? Mistä te jälleen leikkaatte, jos leikkaatte koulutuksesta? Vastatkaa suoraan.

16.25 Valtiovarainministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallitus valmistautuu puoliväliriiheen, ja meillä on siellä iso puhde. Meidän täytyy pitää kiinni julkisen talouden tasapainottamistavoitteesta, ja siihen liittyy oleellisesti se 4 miljardin säästöohjelma, joka on jo hallitusohjelmaneuvoittelussa sovittu. Me tulemme pitämään huolen siitä, että tämä kokoluokka pysyy. Jos on jotakin sellaista, tämänkaltaista, jota ei pystytä toteuttamaan, silloin pitää kuitenkin huolehtia siitä, että kokonaisuus säilyy. Mutta nyt teidän ei kannata seuraavaksi nousta ylös ja sanoa, että se tarkoittaa jotain uutta säästöä varhaiskasvatukseen, sillä me huolehdimme kokonaisuudesta. Me pidämme kiinni siitä, että velkaantumista saadaan taitettua kokonaisuutena hallituksen määrittelemällä tavalla.

16.26 Krista Kiuru sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensinnäkin ajattelen, että on tärkeää, että olette ottanut, pääministeri, vahvan otteen siitä, että suomalaista kilpailukykyä voisi nostaa työllisyysastetta nostamalla. Mutta sen jälkeen, tämän juhlapuheen jälkeen, nämä teot ovat nyt jollakin tavalla vielä ruosteessa. Ihmettelen, miksi ei linjata, millä tavalla esimerkiksi tässä varhaiskasvatuksessa voitaisiin mennä eteenpäin. Nyt kun tiedämme, että opposition syvästä painostuksesta ja asiantuntijoiden huolista johtuen ministeri Grahn-Laasonen päätyi ainoaan oikeaan johtopäätökseen eli siihen, että tätä kerhotoimintaa ei normienpurun nimissä laajenneta koko kenttää koskemaan, niin nyt emme kuitenkaan tiedä, mistä tämä säästö sitten toteutetaan. Minusta olisi reilua, että te kertoisitte, mistä se toteutetaan. Eilen emme saaneet tietää, onko ammatillisesta koulutuksesta leikkattu 190 miljoonaa, 260 miljoonaa vai mahdollisesti vielä kehysriihen jälkeen yli 300 miljoonaa. Nyt olisi tärkeää, että me tietäisimme, [Puhemies koputtaa] mitä näihin asioihin vastataan, ja vielä kerran kysyn: mistä varhaiskasvatuksessa tämä säästö on pois?

16.27 Pääministeri Juha Sipilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kysyjällä oli pitkä johdanto, jossa moitittiin työllisyystoimien epäonnistumista. Viime kaudella tuli 100 000 uutta työtöntä. Tällä kaudella käänne on tapahtunut. Myöskin pitkäaikaistyöttömiä trendi on kääntynyt laskuun. Saimme juuri valtiontaloudesta alustavia lukuja, joissa alijäämä julkisessa taloudessa on pienentynyt 5,7 miljardista tuonne noin 4,1 miljardiin. Ollaan pitkästä aikaa alijäämän suhteessa bkt:hen alle 2 prosentissa. Työttömyys pienenee koko ajan. Työllisyysaste nousee. Hallitus tekee koko ajan toimia, joilla saamme vahvistettua tätä hyvää trendiä, mikä nyt on saatu aikaiseksi.

16.28 Mikaela Nylander r (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallitus on mahdollistanut heikennyksiä varhaiskasvatukseen kajoamalla subjektiiviseen päivähoito-oikeuteen, ja olette myös mahdollistaneet suurempia ryhmiä lapsille, jotka ovat täyttäneet kolme vuotta. Varhaiskasvatus on tietysti hyvin tärkeä teema nyt kunnallisvaalien alla ja kunnissa, koska se jää kuntien tehtäväksi myös jatkossa. Kun ajatellaan näitä heikennyk-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 24/2017 vp

siä, mitä hallitus on mahdollistanut, pohdin sitä, milloin hallitus aikoo arvioida nämä heikennykset, mitä on tapahtunut de facto kentällä kunnissa.

Värderade talman! Jag skulle vilja fråga om hur och när regeringen tänker göra en utvärdering om hur det har påverkat kvaliteten på småbarnspedagogiken i kommunerna i och med att regeringen har medgett vissa försämringar.

16.29 Opetus- ja kulttuuriministeri Sanni Grahn-Laasonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Arviointi ja seuranta kuuluvat ikään kuin jokapäiväiseen tekemiseen ja hyvään valmisteluun. Mitä tulee varhaiskasvatukseen, niin se on ihan totta, että säästöjäkin on jouduttu tekemään, mutta haluaisin nostaa esille myöskin sen, että tässä kuussa muun muassa laskemme varhaiskasvatusmaksuja, mikä nimenomaan helpottaa pienituloisten perheiden, yksinhuoltajaperheiden arkea ihan todella merkittävästi. Samoin siten varhaiskasvatus on saamassa varhaiskasvatussuunnitelmien perusteet eli ensimmäiset ikään kuin omat opetussuunnitelmat varhaiskasvatukseen. Se on iso muutos. Meillä on ensimmäistä kertaa varhaiskasvatuksessa käytössä kehittämisraha, jolla voidaan tehdä erilaisia hienoja kehittämisprojekteja, joilla voidaan kehittää varhaiskasvatuksen laatua. Yliopistokoulutettujen lastentarhanopettajien koulutusmääriä on lisätty, ja niin edelleen. Eli näitä kehittämistoimia tehdään koko ajan, ja tällä hetkellä kolme selvityshenkilöä tekee parhaillaan työtänsä, [Puhemies koputtaa] jossa rakennetaan varhaiskasvatuksen kehittämisen tiekarttaa.

16.30 Päivi Räsänen kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Nämä ministerin kuvaamat kehittämistoimet, kuten varhaiskasvatuksen opetussuunnitelma, ovat kyllä sinänsä hienoja asioita, [Ben Zyskowicz: Hyvä!] mutta kyllähän varhaiskasvatuksen laadun merkittävin ongelma ovat liian suuret lapsiryhmät. [Ben Zyskowicz: Tämäkin on totta!] Meillä on todellakin kansainvälisesti vertaillen huippukoulutetut lastentarhanopettajat, ja heiltä tulee jatkuvasti viestiä siitä, että he eivät näissä ylisuurissa lapsiryhmissä pysty ikään kuin toteuttamaan sitä osaamistaan käytännössä ja silloin siitä päiväkodissa toteutetusta palvelusta tulee enemmän lasten säilömistä kuin sitä laadukasta varhaiskasvatusta, ja samaa huolta tulee myös lasten vanhemmilta. Aiotteko puuttua tähän kipeimpään ongelmaan eli näihin liian suuriin lapsiryhmiin?

16.31 Opetus- ja kulttuuriministeri Sanni Grahn-Laasonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Jokaisella lapsella Suomessa on oikeus vähintään 20 tuntiin pedagogisesti vahvaa, laadukasta varhaiskasvatusta ja sen sisältöä on erittäin paljon viime vuosina kehitetty. Myöskin kansainvälisessä vertailussa suomalainen varhaiskasvatus on esimerkillistä, ja meidän ryhmäkokomme ovat kohtuullisia kansainvälisesti verrattuna. Mutta tiedän kyllä hyvin sen, että siitä tulee perheiltä paljon palautetta ja se arki myöskin varhaiskasvatuksen ammattilaisille on välillä rankkaa, ja sitä jaksamista pitää nimenomaan tukea muun muassa henkilöstön osaamisesta ja koulutusmahdollisuuksista huolehtimalla. Varhaiskasvatussuunnitelmien perusteet ovat yksi iso askel varhaiskasvatuksen laadun kehittämisessä. Kun kysytään perheiltä ja vanhemmilta, niin he arvostavat erittäin kovasti tätä palvelua, eli varhaiskasvatus on yksi niistä julkisista palveluista, joista tulee asiakkailta eli perheiltä ja myöskin lapsilta erittäin hyvää palautetta.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 24/2017 vp

16.32 **Ville Niinistö vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tosiasia on se, että hallitus on mittavasti heikentänyt lasten oikeutta varhaiskasvatukseen ja päivähoitoon ja ryhmäkokoja kasvattamalla on vaikeuttanut päivähoidon asemaa ja lastentarhanopettajien ja hoitajien mahdollisuuksia antaa tukea juuri niille lapsille, jotka tukea eniten tarvitsevat. Monista kunnista on torjuttu nämä leikkaukset, kun on todettu, että päivähoito-oikeuden rajausta aiheuttaisi vain enemmän ongelmia eikä toisi taloudellisia säästöjä. Mutta niissä kunnissa, missä näitä leikkauksia on tehty, se on heikentänyt monien perheiden asemaa ja juuri niitten lasten asemaa, jotka eniten tukea tarvitsisivat.

Nyt hallituksen pitäisi arvioida omat virheensä, korjata nämä asiat, lisätä rahoitusta varhaiskasvatukseen ja palauttaa pienemmät ryhmäkoot. Sen sijaan te suunnittelette 25 miljoonan euron lisäleikkauksia esikoululaisille. Tästä keskustelusta ilmeni, että tätä leikkausta ei ole poistettu. Opetusministeri on vain vähän vetänyt Hesarin toimittajaa höplästä ja sanonut, että tiettyä toteuttamistapaa ei tehdä. Mutta nyt haluaisin kuulla pääministeriltä vastauksen: [Puhemies koputtaa] onko 25 miljoonan euron säästötavoite varhaiskasvatukseen edelleen voimassa vai ei, pääministeri Sipilä?

Toinen varapuhemies Arto Satonen: No, tähän kysymykseen vastaa valtiovarainministeri Orpo. [Naurua]

16.33 **Valtiovarainministeri Petteri Orpo** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Toistan sen, että hallitus pitää kiinni talousohjelmastaan, siitä isosta julkisen talouden tasapainottamissuunnitelmasta, mikä meillä on. Tämän säästökohteen osalta, joka on hallitusohjelmaneuvotteluissa tullut, on sekä erittäin suuria vaikeuksia saada sitä toimimaan että on myöskin kyseenalaista, saavutetaanko sillä positiivisia vaikutuksia. Näin. Siksi tämä on normaali prosessi, jota käydään ministeriöiden ja valtiovarainministeriön välillä ja sitten lopulta puoliväliriihessä, ja kun sen jälkeen me teemme päätöksiä, me huolehdimme siitä meidän talousohjelmastamme, se on kaikkein oleellisin asia tässä. Ja jos siellä sisällä joku muuttuu, haetaan vaihtoehtoisia kohteita. [Ville Niinistön välihuuto] — Haetaan vaihtoehtoisia kohteita, jos joku muuttuu.

Kysymyksen käsittely päättyi.